

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **I. V.**, zastoupena JUDr. Zdeňkem Svobodou, advokátem se sídlem Cheb, Žižkova 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 11. 2004, č. j. 59 Az 125/2004 - 21,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.) zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 9. 6. 2004 č. j. OAM-304/LE-01-VL-06-204, kterým byla podle § 16 odst. 1 písm. g), zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) zamítnuta její žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná. Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že rozhodnutí žalovaného je vydáno v souladu se zákonem, neboť stěžovatelka přichází z bezpečné země původu a neuvedla žádný důvod, pro který by jí mohl být azyl udělen a nebylo zjištěno ani porušení procesních předpisů ve správním řízení.

Stěžovatelka proti tomu v kasační stížnosti namítá v první řadě kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť soud nesprávně posoudil právní otázku. Soud podle

jejího názoru podcenil nebezpečí jejího pronásledování na Ukrajině a nedostatek ochrany ze strany státních orgánů. Věřitelé, neznámí muži, by ji jistě ohrožovali i v případě návratu; proto má za to že splňuje podmínky dané ust. § 12 písm. a, b), resp. § 14 zákona o azylu. Stěžovatelka sice měla ve správním řízení možnost vyjádření, ale je možné, že něco opomněla nebo že došlo k nepřesnému tlumočení. V důsledku toho zřejmě nebyly podchyceny v protokole její obavy o zdraví a život a správní orgán i soud se jimi zabývaly jen okrajově. Nesouhlasí také s tvrzením o dostatečném zajištění podkladů k rozhodnutí o důvodnosti její žádosti a namítá nedostatek posouzení všech jí uvedených důkazů. Proto navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení k dalšímu řízení a současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti označil kasační stížnost za nedostatečnou, neboť nesměřuje proti postupu podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a tvrzení o nedostatku důkazů nijak nekonkretizuje. Stěžovatelka ve správním řízení žádný azylově relevantní důvod neoznačila, stejně tak ani v žalobě. Nebude-li kasační stížnost označena za vadnou, je nedůvodná. Proto navrhuje její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

K upozornění žalovaného na vady kasační stížnosti, které podle jeho názoru brání věcnému projednání, je třeba uvést, že kasační stížnost proti rozsudku lze podle § 103 odst. 1 s. ř. s. podat z důvodů tvrzené nezákonnosti, vad řízení, zmatečnosti či nepřezkoumatelnosti. Stěžovatel musí takové důvody tvrdit, přitom nesmí jít o důvody nepřípustné. Takové tvrzení kasační stížnost obsahuje, namítá nesprávné právní posouzení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., které spatřuje v tom, že u ní nebyly shledány důvody pro udělení azylu (*a contrario*, že nebyl důvod k zamítnutí její žádosti jako zjevně nedůvodné), uvádí i v čem je spatřuje. Dále namítá nedostatek skutkových zjištění a hodnocení provedených důkazů - zde lze dovodit kasační důvod odpovídající § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Zda jde o kasační tvrzení doložená či důvodná je otázkou úspěšnosti kasační stížnosti.

Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost věcně projednal. Přitom ji posuzoval v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Ke kasačním tvrzením ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka v žádosti o azyl ze dne 13. 5. 2004 uvedla, že si půjčily s kamarádkou peníze, byly ovšem podvedeny a z obavy před vyhrožováním věřitelů musely odjet z Ukrajiny. Ve vlastnoručně psaných

důvodech uvedla, že je jí na Ukrajině vyhrožováno fyzickou likvidací, a proto má strach se tam vrátit. Při pohovoru dne 2. 6. 2004 doplnila, že si s kamarádkou půjčily každá 5000 USD od známých na nákup zboží, objednaly zboží, ale byly podvedeny. Věřitel požadoval vrácení peněz, a poté, co se pokusily splacení oddálit, jim začal vyhrožovat a také ji fyzicky napadl. Nic neoznámila, ani nežádala nikoho o pomoc, a odcestovala ze země. Poté, kdy ztratila v Aši pas, koupila si litevský, za to byla uvězněna a na radu spoluvězeňkyň požádala o azyl. V případě návratu se obává jednání věřitele.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 6. 2004, č.j. OAM-304/LE-01-VL-06-204 podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu zamítl žádost jako zjevně nedůvodnou. V rozhodnutí zhodnotil tvrzení stěžovatelky se závěrem, že nejde o důvody azylově relevantní. Proti tomu stěžovatelka v žalobě namítala porušení správního řádu v řízení a poukázala na důvody, které uvedla v žádosti a při pohovoru. Krajský soud v rozsudku podrobně rozebral veškerá tvrzení stěžovatelkou v řízení uplatněná a uzavřel, že nejde o důvody, pro které by bylo možno azyl udělit. Stejně tak uvažil o dodržení procesních předpisů v řízení, zde ovšem v obecné poloze z důvodů nekonkrétnosti žalobních námitek.

K námitce porušení procesních předpisů žalovaným lze obecně uvést, že je povinností správního orgánu respektovat základní pravidla řízení, vyplývající z § 3 správního řádu vyjadřující v obecné formě hlavní zásady správního řízení, rozvedené a konkretizované v dalších zákonných ustanoveních. V řízení o azylu je rozhodující pro posouzení naplnění zákonných podmínek, ale i pro rozsah dokazování, uvedení důvodů žadatelem v žádosti, při pohovoru, nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno. K zajištění možnosti úplného vyjádření má podle § 22 odst. 1 zákona o azylu účastník řízení právo jednat v řízení o udělení azylu v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Za tím účelem ministerstvo účastníkovi poskytne bezplatně tlumočníka na celou dobu řízení. V daném případě bylo toto právo zajištěno a stěžovatelka měla možnost řádného uvedení všech důvodů i návrhu důkazů. Tvrzení uvedená v protokole odpovídají tvrzením ve vlastnoručně psané žádosti a ostatně i v kasační stížnosti. Nelze tak dospět k závěru o nemožnosti řádného vyjádření v průběhu správního řízení či o nepřesnosti překladu stěžovatelčiných tvrzení. Pokud stěžovatelka, jak tvrdí, mohla při pohovoru opomenout některé důvody, měla možnost je uplatnit později a neučinila tak. Žadatel o azyl má jistě ztíženou situaci při navrhování nebo předkládání důkazů, ovšem v daném případě k posouzení naplnění azylových podmínek stačilo samotné tvrzení vylučující podřazení pod podmínky pro azyl stanovené. Za takové situace by jakékoliv doplnění dokazování z iniciativy správního orgánu bylo nadbytečné. Nejvyšší správní soud proto neshledal naplnění kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy vadu řízení, spočívající v tom, že skutková podstata z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Navíc je třeba uvést, že porušení předpisů o správním řízení lze účinně namítat v žalobě, kdy předmětem soudního přezkumu je právě rozhodnutí správního orgánu. Podle § 75 odst. 2 s. ř. s. zkoumá soud rozhodnutí jen v mezích žalobních bodů. Žalobce je povinen v žalobě tvrdit porušení zákonnosti, uvést skutkové i právní důvody pro které rozhodnutí považuje za nezákonné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Stěžovatelka v žalobě obecně namítla porušení procesních předpisů, aniž by např. konkretizovala, jaký důkaz nebyl proveden, krajský soud pak v rozsudku provedl hodnocení dodržení všech namítaných ustanovení správního řádu se závěrem,

že k jejich porušení nedošlo. Jeho závěry odpovídají zjištěním ze správního spisu a lze na ně odkázat.

Dále stěžovatelka namítá nezákonnost rozhodnutí soudu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky. Výslovně tvrdí, že v jejím případě jsou dány podmínky pro udělení azylu podle § 12, event. § 14 zákona o azylu.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Podle § 2 odst. 5 zákona o azylu se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. K tomu, aby vůbec přicházelo v úvahu posouzení, zda udělení azylu je na místě, musela by stěžovatelka ve správním řízení existenci některé z uvedených skutečností alespoň tvrdit. Tak tomu ovšem nebylo. Jak je výše konstatováno, stěžovatelka jako jediný důvod uváděla obavy před věřitelem, což není důvod azylově relevantní. Podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu lze žádost oddělení azylu zamítnout jako zjevně nedůvodnou, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60) nemohou být důvodem pro udělení azylu problémy se soukromými osobami (tzv. mafií) spočívající ve vydírání či výhrůžkách s výjimkou případů, kdy státní moc domovského státu, u nichž se žadatel domáhal ochrany, není schopna ji poskytnout. V daném případě není splněna podmínka, že stěžovatelčiny potíže jsou pronásledováním a že jsou prováděny, podporovány či trpěny úřady ve státě, neboť stěžovatelka se na úřady o pomoc neobrátila.

Pokud jde o důvody pro udělení azylu podle § 14, ty lze zkoumat jen pokud v řízení o azylu nebyly zjištěny důvody podle § 12 zákona o azylu a na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. V daném případě však důvody podle § 12 zákona o azylu jednak nebyly zkoumány, jednak je tato kasační námitka nepřipustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť nebyla uplatněna před krajským soudem. Tomu nelze vytýkat, že nehodnotil něco, co nebylo předmětem žaloby.

Není proto naplněn ani kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s, protože soud právní otázku v předcházejícím řízení posoudil správně.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že není dán žádný kasační stížností uplatněný důvod pro zrušení napadeného rozsudku, a proto kasační stížnost žalobkyně jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. srpna 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu